

22 Μαΐου 1995.

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ Κ. ΑΝΔΡΕΑ ΣΑΒΒΑ
ΗΛΙΑ (ΑΡ. 1), ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΟΥ
ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ CERTIORARI,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ 22 ΦΕ-
ΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1995 ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΠΑΦΟΥ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟ 2/95 Η ΟΠΟΙΑ ΕΓΙ-
ΝΕ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΚΕΦ. 252 (ΠΕΡΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΩΣ ΑΣΘΕ-
ΝΩΝ ΝΟΜΟΣ),

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΑ 30(1,2,3) ΚΑΙ 23(1,2,3)
26(1)155(4) ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΗ-
ΡΙΩΝ ΝΟΜΟ 14/60 ΑΡΘΡΑ 29,30 ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΩΣ
ΑΣΘΕΝΩΝ ΝΟΜΟΝ ΚΕΦ. 252 ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟ
ΑΥΤΟΥ ΝΟΜΟ 62/70, ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΩΣ ΑΣΘΕ-
ΝΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΓΓΕ-
ΝΕΙΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ.

(Αίτηση Αρ. 62/95).

---

*Προνομιακά εντάλματα — Certiorari — Νομιμοποίηση αιτητή σε αίτη-
ση για άδεια καταχώρησης αίτησης certiorari — Συνέπειες δικαστι-
κής απόφασης στα συμφέροντα του αιτητή — Νομιμοποίηση μη
διαδίκου αιτητή.*

5

*Μαρτυρία — Απαιτούμενη ιατρική μαρτυρία για έκδοση διατάγματος
δυνάμει του περί Διανοητικώς Ασθενών Νόμου Κεφ. 252 — Ανε-
πάρκεια ιατρικών βεβαιώσεων.*

10

*Certiorari — Έκδοση διατάγματος δυνάμει του περί Διανοητικώς Ασθε-
νών Νόμου Κεφ. 252 όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο (Ν.62/70) —
Παράλειψη ειδοποίησης του ασθενούς, έλλειψη δικαστικής απόφαν-
σης ότι πρόκειται περί "ασθενούς" με την έννοια του νόμου και πά-
νω στη βάση γραπτών ιατρικών βεβαιώσεων χωρίς προφορική ιατρι-
κή μαρτυρία — Παράβαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης.*

15

Αρχές της φυσικής δικαιοσύνης — Έκδοση διατάγματος δυνάμει του περί Διανοητικώς Ασθενών Νόμου Κεφ. 252 όπως τροποποιήθηκε από το (Ν.62/70) — Παράλειψη ειδοποίησης του ασθενούς, έλλειψη δικαστικής απόφασης ότι πρόκειται περί "ασθενούς" με την έννοια του Νόμου και πάνω στη βάση γραπτών ιατρικών βεβαιώσεων χωρίς προφορική ιατρική μαρτυρία — Παράβαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης. 5

Διανοητικώς ασθενείς — Επάρκεια ιατρικής μαρτυρίας για έκδοση διατάγματος. 10

Ο αιτητής ζητά άδεια να καταχωρήσει αίτηση για έκδοση εντάλματος τύπου certiorari, που να ακυρώνει διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου με το οποίο ο αδελφός του Ηλίας Σάββα, διορίστηκε διαχειριστής της περιουσίας και των υποθέσεων της μητέρας του, δυνάμει του περί Διανοητικώς Ασθενών Νόμου Κεφ. 252, όπως τροποποιήθηκε από το (Ν.62/70). 15

Μετά το διορισμό του, ο Ηλίας Σάββα καταχώρησε αγωγή εναντίον του αιτητή με αίτημα την ακύρωση δωρεάς αριθμού ακινήτων που μεταβίβασε στον αιτητή, η μητέρα του. 20

Κατά την εκδίκαση της μονομερούς αιτήσεως του αιτητή, ο ίδιος έθεσε θέμα θεμελίωσης της νομιμοποίησής του και επιχειρηματολόγησε υπέρ της έκδοσης της ζητούμενης άδειας. 25

Αποφασίστηκε, ότι:

(1) Δεν είναι απαραίτητη η ιδιότητα του διαδίκου στη διαδικασία ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, για να νομιμοποιείται ο αιτητής στην αίτηση για άδεια καταχώρησης αίτησης certiorari. 30

(2) Γραπτές ιατρικές βεβαιώσεις δεν συνιστούν επαρκή ιατρική μαρτυρία για έκδοση διατάγματος με βάση τον περί Διανοητικώς Ασθενών Νόμο Κεφ. 252. 35

(3) Η έκδοση διατάγματος κάτω από τον περί Διανοητικώς Ασθενών Νόμο Κεφ. 252 χωρίς ειδοποίηση στον ενδιαφερόμενο, χωρίς δικαστική απόφαση ότι πρόκειται περί διανοητικώς ασθενούς και βάσει γραπτών ιατρικών βεβαιώσεων χωρίς προφορική μαρτυρία, συνιστά παραβίαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης. 40

Άδεια για καταχώρηση αίτησης εντάλματος certiorari, δόθηκε.

Αναφερόμενη υπόθεση:

*Αναφορικά με την αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα (Αρ. 2) (1992)
1(B) Α.Α.Δ. 761.*

5

Αίτηση.

Αίτηση με την οποία ο αιτητής ζητά άδεια καταχώρησης αί-
10 τησης για διάταγμα της φύσης certiorari προς ακύρωση του διο-
ρισμού του Ηλία Σάββα ως διαχειριστή της ασθενούς μητέρας
του και επιπρόσθετα οποιασδήποτε άλλης διαδικασίας η οποία
επακολούθησε.

Ξ. Ευσταθίου με Χ.Αρτέμη, για τον Αιτητή.

15

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.
Το Φεβρουάριο του 1995 αριθμός ακινήτων δωρήθηκαν και με-
ταβιβάστηκαν στον αιτητή, από τη μητέρα του. Στις 21 Φεβρου-
20 αρίου 1995, ο Ηλίας Σάββα, αδελφός του αιτητή, κατ' επίκληση
του περί Διανοητικώς Ασθενών Νόμου, Κεφ. 252, όπως τροπο-
ποιήθηκε από το Ν. 62/70, υπέβαλε στο Επαρχιακό Δικαστήριο
Πάφου την αίτηση αρ. 2/95 προς έκδοση Διατάγματος για το διο-
ρισμό του ως διαχειριστή της περιουσίας και των υποθέσεων
της μητέρας του.

25

Την επομένη το Δικαστήριο ενέκρινε την αίτηση. Στις 23 Φε-
βρουαρίου 1995, ο Ηλίας Σάββα "υπό την ιδιότητα του διαχει-
ριστή της περιουσίας της ασθενούς μητέρας του", άσκησε αγωγή
κατά του αιτητή με αίτημα την ακύρωση της δωρεάς και την επα-
30 νεγγραφή των ακινήτων στο όνομα της μητέρας του ή την επιδί-
καση αποζημιώσεων.

Ο αιτητής ζητά άδεια καταχώρισης αίτησης για διάταγμα της
φύσης certiorari προς ακύρωση του διορισμού του Ηλία Σάββα
35 ως διαχειριστή και επιπρόσθετα οποιασδήποτε άλλης διαδικα-
σίας η οποία επακολούθησε.

Ορθά ο αιτητής είδε την ανάγκη για θεμελίωση της νομιμο-
ποίησής του. Είναι η θέση του πως όσο και αν το διάταγμα δεν
40 αφορούσε στον ίδιο, δικαιούται locus standi ενόψει των ορατών
επιπτώσεων από την έκδοσή του πάνω στα δικά του συμφέρο-
ντα. Το κριτήριο, όπως εισηγήθηκε, είναι ελαστικότερο σε σχέ-
ση με το αντίστοιχο για πρόσβαση στο Εφετείο, και συνίσταται
στο κατά πόσο καταδεικνύεται "επαρκές συμφέρον" (sufficient

interest). Επικαλέστηκε το σύγγραμμα *Constitutional and Administrative Law* του De Smith, 5η έκδοση σελ. 619 και την αίτηση *Γενικός Εισαγγελέας (Αρ. 2)* (1992) 1(B) Α.Α.Δ. 761.

Στον Basu's Commentary on the Constitution of India, 5η έκδοση Τόμος 3, σελ. 690 κ.επ. επισημαίνεται η διαφορά μεταξύ της άσκησης αναθεωρητικού ελέγχου σε σχέση με πράξεις της διοίκησης (που στην Κύπρο καλύπτεται από το άρθρο 146 του Συντάγματος) και σε σχέση με δικαστικές αποφάσεις. Καταλήγει όμως το σύγγραμμα, με αναφορά στη Νομολογία, πως και στη δεύτερη περίπτωση δικαιολογείται η φιλελεύθερη προσέγγιση που δεν περιορίζει τη δυνατότητα υποβολής αίτησης στους διαδίκους αλλά την επεκτείνει ώστε να καλύπτει κάθε παραπονούμενο ή ζημιωθέν πρόσωπο (any person aggrieved).

Δέχομαι πως δεν είναι απαραίτητη η ιδιότητα του διαδίκου και πως, κάτω από τις περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης, ο αιτητής νομιμοποιείται. Ενδεχόμενη επιτυχία του θα άρει το προταθέν από τον Ηλία Σάββα ως το θεμέλιο της αγωγής που ασκήθηκε εναντίον του, η οποία κατ' ισχυρισμό προέρχεται από το νόμιμο διαχειριστή της περιουσίας και των υποθέσεων της μητέρας του.

Κατά το άρθρο 29(B) του Νόμου, το Επαρχιακό Δικαστήριο έχει, μεταξύ άλλων, εξουσία όπως, διορίσει διαχειριστή εν σχέσει προς την περιουσία και τις υποθέσεις "ασθενούς". "Ασθενής" για τους σκοπούς του άρθρου, θεωρείται πρόσωπο "δια το οποίο το Δικαστήριο, κατόπιν ιατρικής αποδείξεως ικανοποιείται ότι, λόγω διανοητικής διαταράξεως, είναι ανίκανον όπως διαχειριστή την περιουσίαν και υποθέσεις αυτού και το οποίο δεν υπόκειται εις περιορισμόν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου".

Επιδιώχθηκε ο διορισμός διαχειριστή για να ασκηθεί αγωγή σε σχέση με την δωρεά των ακινήτων με το αιτιολογικό πως η μητέρα τους δεν ήταν ικανή για συναλλαγές ή, διαζευκτικά, πως η δωρεά ήταν το αποτέλεσμα δόλου ή ψευδών παραστάσεων ή ψυχικής πίεσης. Η έγκριση της αίτησης εμπεριέχει αποδοχή των ισχυρισμών που υποβλήθηκαν ως προς τη διανοητική κατάσταση της μητέρας τους. Με την αγωγή που ακολούθησε προβάλλονται τα ίδια ως η βάση του αγωγίμου δικαιώματος που διεκδικεί. Το διάταγμα εμφανίζεται να εκδόθηκε

(α) χωρίς να είχε ειδοποιηθεί είτε η μητέρα του αιτητή είτε ο ίδιος,

(β) χωρίς δικαστική απόφαση ως προς το αν η μητέρα του αιτητή είναι “ασθενής” με την έννοια του Νόμου και

- 5 (γ) πάνω στη βάση γραπτών ιατρικών βεβαιώσεων, χωρίς δηλαδή την προσαγωγή μαρτυρίας που θα στοιχειοθετούσε την προϋπόθεση της ικανοποίησης του Δικαστηρίου πως η μητέρα του αιτητή είναι “ασθενής” κατά το Νόμο.

10 Είμαι ικανοποιημένος ότι στοιχειοθετείται εκ πρώτης όψεως υπόθεση σε σχέση με τους ισχυρισμούς για παράβαση των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης και για παράβαση του Νόμου ή και υπέρβαση της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου. Ως προς αυτά η αίτηση θα εγκριθεί.

15 Ο αιτητής πρόσθεσε και άλλους λόγους που κυρίως άπτονται ζητημάτων δικονομικής φύσης. Ισχυρίζεται πως δεν αναφέρονταν στην αίτηση για διορισμό διαχειριστή οι Διαδικαστικοί Κανονισμοί πάνω στους οποίους στηρίχθηκε, πως δεν τέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου τα απαραίτητα προς απόδειξη του ισχυρισμού ότι η αίτηση υπεβλήθη εκ μέρους και των άλλων αδελφών, 20 πως το Δικαστήριο παρέλειψε να ειδοποιήσει τη μητέρα τους πως μπορούσε να ασκήσει έφεση και πως το Δικαστήριο παρέλειψε να αναφέρει αν ο διαχειριστής θα ενεργούσε επ’ αμοιβή ή όχι.

25 Στην αίτηση για διορισμό αναφέρεται το άρθρο 29(Β) του Νόμου. Οι Κανονισμοί που, όπως εισηγείται ο αιτητής, θα έπρεπε να είχε αναφερθεί στην αίτηση και να είχαν τηρηθεί, είναι οι περί Διανοητικώς Ασθενών Κανονισμοί. Αυτοί οι Κανονισμοί 30 καλύπτουν την κήρυξη προσώπου ως διανοητικώς ασθενούς, την επακόλουθη διαδικασία και τελικά τη διαχείριση της περιουσίας και τη συντήρηση διανοητικώς ασθενούς. Ο Ν. 62/70 εισάγει νέα δυνατότητα αναφορικά με “ασθενείς” όπως ορίζονται σ’ αυτόν και δεν μου φαίνεται πως οι προϋπάρχοντες Κανονισμοί μπορούσαν να συσχετισθούν προς το συζητούμενο ζήτημα. 35 Συναφώς, το παράπονο για μη ειδοποίηση της μητέρας του αιτητή ως προς τη δυνατότητα άσκησης έφεσης που υπεβλήθη κατ’ επίκληση του Κανονισμού 8, δεν είχε τη θέση του, πολύ λιγότερο σε διαδικασία όπως η παρούσα.

40 Κρίνω πως δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για παραχώρηση άδειας σε σχέση προς τα πιο πάνω. Επίσης δεν μπορώ να συμφωνήσω πως η εμφανισθείσα ως παράλειψη αναφοράς στο ζήτημα της αμοιβής του διαχειριστή ή το κατά πόσο τα άλλα αδέρφια συγκατατέθηκαν και εξουσιοδότησαν την υποβολή της αίτησης

για διορισμό συνιστούν λόγους που θα μπορούσαν να στηρίξουν το αίτημα που υπεβλήθη για την ακύρωση του διορισμού.

Ο αιτητής θέλησε να καλύψει και το ενδεχόμενο να είχε γίνει ο διορισμός διαχειριστή κατ' εφαρμογή του άρθρου 29(Γ) του Νόμου. Δικαίως, θα έλεγα, αφού στην αίτηση για διορισμό γίνεται αναφορά και στο άρθρο αυτό. Τα δεδομένα δείχνουν πως δεν εκδόθηκε τέτοιας φύσης διάταγμα, αφού δεν φαίνεται να ετέθη ζήτημα ανάγκης για άμεση πρόβλεψη σε συνάρτηση προς διαδικασία "καθορισμού αν το πρόσωπο τούτο είναι ανίκανον". Εν τούτοις θα αφήσω το θέμα ανοικτό για να μὴν προδεσμεύσω ως προς τα επιχειρήματα που ενδεχομένως τα μέρη θα έκριναν ότι προσφέρονται στην περίπτωση.

Μια τελευταία παράγραφος. Το αίτημα για ακύρωση και "οποιασδήποτε άλλης διαδικασίας η οποία επακολούθησε" πρέπει να απορριφθεί γιατί παραμένει εντελώς απροσδιόριστο το αντικείμενό του.

Παρέχεται άδεια για την καταχώριση αίτησης για έκδοση διατάγματος της φύσης certiorari, για τους λόγους που εξειδίκευσα. Η αίτηση να καταχωριστεί μέσα σε δέκα μέρες. Ένσταση θα μπορεί να καταχωριστεί μέσα σε δέκα μέρες από την επίδοση της αίτησης. Η αίτηση θα ακουστεί στις 21 Ιουνίου 1995 στις 9.00 π.μ.

Διαταγή ως ανωτέρω.